

Тогаз,
на твойто място,
дружно,
ще изградим със много пот
един живот
желан
и нужен,
и то
какъв живот!

Както се вижда, потта не се разминава нито на стария живот, с когото се борят, нито на новия, **който** градят. Все пак, докато първият е жив, доколкото и той самият гори и е плувнал в пот, то вторият е граден обектно по модела на яко бетонно сърце, на стягането на водите на дните и на уж същия завод, машини същи, / но частите им блеснали – злато!/ И ставите им някак по-мозъци. Опре ли работата до някакво бъдеще, неговата обектност по правило бива низвергната до чудовищната, възторжена абджектност на едно съляпо и антиутопично възжелаване.

Въпросът е, възможно ли е да се открие режим, който да примири екзистенциалната борба с живота като условие за неговото продължаване безкрай с готовността за и приемането на смъртта по формулата *защото, все пак знам, ще се умира?*

В моето по-ранно четене на Вапцаровия каноничен корпус не успях да намеря оправдание единствено за класическата му „Песен за човека“, в която човек присъства и в разредка, и с голяма буква. Причината за неприязненото ми недоверие към това стихотворение беше свързана точно с онова, което му беше спечелило симпатии в очите на двама негови проникателни читатели, Н. Георгиев и Р. Коларов, а именно реторическата ефективност на тази творба. За мен етическата цена и ценностната жертва, които стихотворението е готово да плати, за да прокара своята теза, бяха неприемливо високи: патерналистката снизходителност и издевателстващата присмехулност по отношение на героинята, третирана първо като жена и после като буржоазка, се използва като реторически аргумент за рекрутирането на читателя. Вменяването на разбиране на другия и отхвърлянето на чуждото виждане, още преди то да е формулирано, достига до обидно и отблъскващо самодоволство: *Как мислите, може би тука се крие един истеричен комплекс! Мислете тъй, както си щете, но вие грешите, приятелко, днес.* Накрая реториката на една баснословна баладичност, съгласно коя-